

Sygnatura akt XII C 1447/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Prusinowska

Protokolant: protokolant sądowy Anna Maj

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M. PESEL (...)

przeciwko My Place (...) z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w P. KRS (...)

o zapłatę

1. Oddała powództwo,
2. Kosztami postępowania obciąża powoda i z tego tytułu:
 - a. Zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 14 417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 7712,10 zł tytułem zwrotu wydatków
 - b. Nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 117,27 zł tytułem zwrotu wydatków.

/-/ SSO Maria Prusinowska

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 5 sierpnia 2016 r., powód J. M., działający przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Sp. z o.o. S.k. na jego rzecz kwoty 17 650 000 zł tytułem zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów wskazanych w treści pozwu na okoliczności tam przywołane, przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych świadków, przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem dowodu do przesłuchania powoda, zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji, do której ze Spółek: (...) Sp. z o.o. S.K.A., czy (...) Sp. z o.o. należy bądź należał rachunek bankowy w D. Banku o nr (...). Ponadto powód wniósł o zwrócenie się do (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., z wnioskiem o udzielenie informacji, do której Spółki: (...) Sp. z o.o. S.K.A., czy (...) Sp. z o.o. należy bądź należał rachunek bankowy w D. Banku o nr (...) i po uzyskaniu odpowiedzi, zwrócenie się do D. Banku o przedstawienie wyciągu z rachunku bankowego właściwej Spółki za miesiąc sierpień 2008 r. oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nadto powód wniósł o zabezpieczenie powództwa co do kwoty 17 650 000 zł, dochodzonej pozwem, poprzez obciążenie wskazanych nieruchomości stanowiących własność pozwanej Spółki (a wcześniej (...) Sp. z o.o. S.K.A.), hipotekami przymusowymi:

a) działki gruntu o nr (...) o powierzchni 3,9558 ha, z obrębu (...), położonej w R., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Ś. W. prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

b) działki gruntu o nr(...) o powierzchni 4, 8362 ha, z obrębu (...), położonej w R., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Ś. W. prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

c) działek gruntu o nr (...) o łącznej powierzchni 52 ha, z obrębu (...), położonych w R., gmina K., dla których Sąd Rejonowy w Ś. (...) prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

d) działek gruntu o nr(...) o łącznej powierzchni 1, 9664 ha, z obrębu (...), położonych w S., gmina K., dla których Sąd Rejonowy w Ś. W. prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

e) działki gruntu o nr(...) o powierzchni 2,3932 ha z obrębu (...), położonej w S., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Ś. W. prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

W uzasadnieniu powód wskazał, że od wielu lat jest (...) biznesmenem, będącym jedynym udziałowcem i prezesem zarządu spółek z branży hotelarskiej i developerskiej, w tym (...). (...) Sp. z o.o., (...). (...) Sp. z o.o. i (...). (...) Sp. z o.o. Od połowy pierwszej dekady lat dwutysięcznych powód szukał możliwości zainwestowania posiadanych środków finansowych. Na jednym ze spotkań towarzyskich ok. 2006 r., powód spotkał R. Ś. (1), obywatela polskiego mieszkającego w N., będącego jednym z najmłodszych maklerów giełdowych na W. S.. R. Ś. (1) doradził powodowi zainwestowanie środków finansowych na terenie Stanów Zjednoczonych i pośredniczył w założeniu dla powoda spółki offshore (...) Company z siedzibą w C. w N., która powstała 1 kwietnia 2008 r. Od samego początku istnienia spółki (...) i przez cały okres jej istnienia, jedyną osobą upoważnioną do jej reprezentowania był powód J. M., który pełnił stanowisko Dyrektora Spółki. Aby spółka (...) mogła inwestować środki finansowe należące do powoda J. M., R. Ś. (1) pośredniczył w założeniu dla Spółki rachunku w firmie rozliczeniowej (...), która dokonywała rozliczeń dla domu maklerskiego prowadzonego przez R. Ś. (1) pod firmą (...) z siedzibą w W. i N.. Założony rachunek miał numer (...). R. Ś. (1) założył także dla Spółki (...) subkonto o nr (...). W dniu 22 maja 2008 r., z rachunku innej należącej do powoda spółki offshore, tj. (...) Inc. Z siedziba w Panamie, przelana została do (...) kwota 10 000 000 USD, jako należność dla konta (...) Company nr (...) z przeznaczeniem na zakup obligacji banku (...). Jak wynika ze wskazanego polecenia przelewu, dotyczyło ono spółek z tej samej grupy kapitałowej, a przelewane środki miały być przeznaczone na krótkoterminowe inwestycje w USA, a kwota nominalna przelewu oraz zysk z inwestycji miał zostać przelany z powrotem na rachunek (...) Inc. W terminie od 4 do 6 miesięcy. Jak się okazało, środki finansowe zgromadzone na rachunku (...) w P., które miały być przeznaczone na inwestycje krótkoterminowe, lub jak zapewnił R. Ś. (1) stanowić miały zabezpieczenie kredytu, który (...) miała zaciągnąć w imieniu (...) Company na zakup obligacji banku (...), zostały przez R. Ś. (1) bezprawnie wyprowadzone i sprzeniewierzone. W dniu 25 sierpnia 2008 r., R. Ś. (1) bezprawnie ukradł z rachunku (...) Company w (...) kwotę 17 650 000 zł, przelewając ją na rachunek bankowy pozwanej spółki w D. Banku. Na wskazanym poleceniu przelewu znajduje się podrobiony lub przekopiowany przez R. Ś. (1) podpis, wyglądający jak podpis J. M., a samo polecenie przelewu wysłane zostało za pośrednictwem faksu. Powód zaprzeczył jednak, aby takie polecenie przelewu kiedykolwiek podpisywał. Nie łączyła go z pozwaną spółką, ani jej współnikami, żadna relacja o charakterze gospodarczym lub towarzyskim. Jak zwrócił dalej uwagę powód, R. Ś. (1) był od 2011 r. 25 % udziałowcem w spółce (...) Sp. z o.o., która była komplementariuszem w spółce (...) Placce (...) z o.o. S.K.A. Oprócz R. Ś. (1), (...) Sp. z o.o. byli: S. K., który posiadał 25 % udziałów, (...) Sp. z o.o. s.k. z siedzibą w P. (spółka, gdzie jednym ze współników również jest S. K., a komplementariuszem jest (...) Sp. z o.o., gdzie współnikami są S. K. i M. G.), która posiadała 24 % udziałów, B. P., który posiadał 21 % udziałów oraz A. D., który posiadał 5 % udziałów). W dniu 19 lipca 2008 r. zawarta została umowa pożyczki pomiędzy (...) Sp. z o.o. S.K.A., a (...), w imieniu której działał R. Ś. (1). W dniu 19 sierpnia 2008 r. spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. wystosowała do (...) wnioski o zmianę pożyczki w ten sposób, żeby pożyczka została udzielona w dniu 26 sierpnia 2008 r., a jej kwota wynosiła 17 650 000 zł. Zdaniem powoda, nie ulega zatem wątpliwości, że kwota 17 650 000 zł skradziona przez R. Ś. (1) z konta (...) została przekazana spółce (...) Sp. z o.o. S.K.A. w wykonaniu zobowiązania spółki (...), wynikającego z umowy pożyczki i wniosku o zmianę pożyczki z dnia 19 sierpnia 2008 r. Kwota przelewu i data jego wykonania, wskazane w poleceniu przelewu odpowiadają kwocie i proponowanej dacie udzielenia pożyczki wskazanej we wniosku o zmianę

pożyczki z dnia 19 sierpnia 2008 r. W ocenie powoda, w świetle przedstawionych przez niego dowodów, spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. stała się bezpodstawnym beneficjentem kwoty 17 650 000 zł przelanej na jej rachunek bankowy z należącej do powoda J. M. spółki (...). Środki finansowe wyprowadzone z rachunku (...) na rachunek (...) Sp. z o.o. S.K.A. stanowią jedynie część środków J. M. zdefraudowanych przez R. Ś. (1). O przestępczym procederze R. Ś. (1) powód dowiedział się w 2012 r., kiedy okazało się, że nie jest jedyną osobą, która padła ofiarą oszustw. Do marca 2016 r., powód nie posiadał jednak informacji odnośnie tego, że to spółka (...) S.K.A. była beneficjentem środków wyprowadzonych przez R. Ś. (1) z rachunku spółki (...) w (...). Powód dowiedział się o tym przypadkiem, kiedy w trakcie procesu właśnie przeciwko (...), który toczył się przed amerykańskim arbitrażem instytucji finansowych (...), pełnomocnicy (...) ujawnili dokumenty, z których wynika, dokąd R. Ś. (1) wyprowadził pieniądze powoda, a do których powód wcześniej nie miał dostępu. Załączona korespondencja mailowa jest dowodem nie tylko na bliższą zażyłość R. Ś. (1) z S. K. – przedstawicielem (...) S.K.A., ale również na to, że już w grudniu 2009 r. były kłopoty ze zwrotem przez (...) S.K.A. pieniędzy bezprawnie wytransferowanych przez R. Ś. (1) z rachunku (...), spółki należącej do J. M.. W dniu 12 maja 2016 r., spółka (...) przelała przysługującą jej wierzytelność wobec (...) S.K.A. na powoda J. M.. Na skutek postanowienia Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. uległa przekształceniu w spółkę (...) Sp. z o.o. s. k. W dniu 5 lipca 2016 r., powód wezwał pozwaną (...) Sp. z o.o. sp. k. do zwrotu wartości bezpodstawnego wzbogacenia. W odpowiedzi na pismo z dnia 5 lipca 2016 r., działający w imieniu pozwanej wiceprezes B. P. odmówił spełnienia świadczenia, potwierdzając jednakże, że pozwanej nie łączą i nie łączyły z powodem żadne stosunki umowne. Powód wskazał, że swój interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia wywodzi z faktu iż wartość przedmiotu sporu wynosi 17 650 000 zł i z uwagi na fakt, że jest to znaczna kwota, istnieje uzasadnione podejrzenie, że pozwana będzie próbowała wyprowadzić majątek ze spółki. Może przemawiać za tym fakt, że 13 lutego 2015 r. spółka (...) sp. z o.o. S.K.A. przekształciła się w spółkę komandytową. Pismem z dnia 20 stycznia 2015 r. pełnomocnik spółki wniósł o jak najszybsze wpisanie przekształcenia do rejestru sądowego, co według pełnomocnika było konieczne do dokonania szeregu czynności reorganizacyjnych w ramach grupy kapitałowej. Taki zapis może oznaczać, że na skutek doręczenia pozwu, pozwana spółka podejmie kroki mające na celu znaczne utrudnienie lub wręcz uniemożliwienie zaspokojenia się przez powoda. Nadto, z rachunku zysków i strat sporządzonego na dzień 31 grudnia 2014 r. wynika, że spółka osiągnęła stratę netto w wysokości 532 870, 33 zł, a na koniec 2015 r. stratę w wysokości 28 427,30 zł. Oprócz tego, z załączonych do pozwu ksiąg wieczystych należących do pozwanej nieruchomości o nr (...), (...), (...) wynika, że w dniu 16 kwietnia 2016 r. pozwana zawarła warunkową umowę sprzedaży wskazanych nieruchomości ze spółką (...) Sp. z o.o. w W.. Świadczyć to może o powzięciu przez pozwaną czynności mających na celu wyprowadzenie majątku ze spółki. Ostatecznie powód wskazał, że proponowany sposób zabezpieczenia nie zmierza do zaspokojenia roszczenia (k. 3-18, 40-43, 69, 74-83, 87-99, 107, 108, 109, 113-114, 117, 154-162). W odpowiedzi na pozew z dnia 26 września 2016 r., który do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął dnia 29 września 2016 r., pozwana spółka (...) Sp. z o.o. sp. k. wniosła o oddalenie powództwa w całości i wniosku o zabezpieczenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Ponadto pozwana wniosła o przeprowadzenie dowodu ze wskazanych w odpowiedzi na pozew dokumentów oraz z ostrożności procesowej wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań stron z ograniczeniem do przesłuchania pozwanej. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że po pierwsze, nigdy nie utrzymywała kontaktów biznesowych ani innych z powodem. Po drugie, jak wskazują dokumenty dołączone do pozwu oraz do niniejszej odpowiedzi na pozew, powód nigdy nie przelał na rachunek bankowy pozwanej, a pozwana nigdy nie otrzymała środków pieniężnych z rachunków bankowych powoda lub (...) Company (...). Bezspornie w dniu 19 lipca 2008 r. pozwana zawarła z funduszem (...) (dalej (...)) umowę pożyczki, na podstawie której (...) zobowiązał się udzielić pozwanej pożyczki w kwocie 9 250 000,00 dolarów amerykańskich. Wnioskiem z dnia 19 sierpnia 2008 r. pozwana wniosła o zmianę opisanej wyżej umowy pożyczki w zakresie kwoty pożyczki oraz jej zabezpieczenia. W dniu 20 sierpnia 2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 19 sierpnia 2008 r., obniżający wysokość pożyczki. W dniu 28 sierpnia 2008 r. (...) wykonała swoje zobowiązanie z umowy pożyczki poprzez przelanie kwoty 17 650 000 zł na rachunek bankowy pozwanego nr (...), prowadzony w (...) Bank (...) S.A. Tym samym zobowiązanie pożyczkodawcy zawarte w umowie pożyczki zostało wykonane. Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 3 grudnia 2009 r. K. (...)ar.l. z siedzibą w Luksemburgu nabyła od (...) wierzytelność (...) wobec pozwanego o zwrot pożyczki wraz z należnymi odsetkami. Do dnia wytoczenia powództwa pozwana pozostaje dłużnikiem K. (...)ar.l. z tytułu ww. umowy pożyczki. Ponadto pozwana w odpowiedzi na pozew wskazuje, że do pozwu powód dołączył

dokument request form (zlecenie przelewu), który zdaniem powoda jest dowodem dokonania przelewu kwoty objętej pozwem na rachunek bankowy pozwanej. Na dokumencie request form wskazano jako beneficjenta (...) Sp. z o.o. (nie zaś S.K.A.) oraz rachunek bankowy nr (...). Pozwana oświadczyła, iż spółka (...) Sp. z o.o. (wskazana jako beneficjent rzekomego przelewu od (...)) nigdy nie posiadała rachunku bankowego w (...) Bank (...) S.A. To pozwana posiadała następujące rachunki bankowe w (...) Bank (...) S.A.:

- rachunek prowadzony w PLN: (...)

- rachunek prowadzony w USD: (...)

- rachunek prowadzony w PLN: (...)

Zgodnie z umową o otwarcie rachunku bankowego z dnia 14 lipca 2008 r., wewnętrzny numer rachunku bankowego pozwanej nosił nr (...) i obejmował obok rachunku bieżącego (podstawowego) również rachunek pomocniczy. Takim rachunkiem pomocniczym był rachunek bankowy nr (...), utworzony wyłącznie na potrzeby rozliczenia kredytu w kwocie 18 500 000,00 zł zaciągniętego przez pozwaną w drodze umowy kredytowej z dnia 16 lipca 2008 r. w (...) Bank (...) S.A. Zgodnie z tym, co wskazano powyżej, to na ten właśnie rachunek bankowy (...) przelał kwotę pożyczki w wysokości 17 650 000, 00 zł, którą to kwotą spłacona została znaczna część zaciągniętego kredytu. Natomiast podstawowym rachunkiem pozwanej był rachunek prowadzony pod nr (...). Jak wynika z wyciągów z tego rachunku za okres od 29 lipca 2008 r. do 1 września 2008 r., pozwana nigdy nie otrzymała przelewu, który w dniu 25 sierpnia 2008 r. rzekomo został zlecony z rachunku (...) Company na tenże rachunek bankowy. W ocenie pozwanej, w świetle wskazanych wyżej okoliczności potwierdzonych dołączonymi do odpowiedzi na pozew dokumentami, w szczególności mając na uwadze fakt, że na wskazany w dokumencie request form rachunek bankowy nigdy nie wpłynęły żadne kwoty od (...), pozew zasługuje na oddalenie a limine. Ponadto pozwana wskazała, że na dowód zubożenia powoda i wzbogacenia pozwanej powód przedstawił kserokopię polecenia przelewu kwoty 17 650 000 zł z rachunku bankowego (...) na rachunek bankowy (...) Sp. z o.o. Pozwana zwróciła uwagę, iż numer rachunku bankowego widniejący na poleceniu przelewu należał do niej, nie zaś do (...) Sp. z o.o. Spółka ta nigdy nie posiadała rachunku bankowego w tym banku. Przede wszystkim natomiast pozwana wskazała, iż przelew rzekomo zlecony na rzecz (...) Sp. z o.o. nigdy nie został zrealizowany, co wynika bezspornie z wyciągów z konta wskazanego na zleceniu przelewu za okres od 29 lipca 2008 r. do 1 września 2008 r. Ponadto pozwana zwróciła uwagę, iż rzekome zlecenie przelewu, które przedstawił powód, nie stanowi potwierdzenia jego zrealizowania, a jedynie polecenie jego wykonania. Analiza wyciągów z konta (...) prowadzi do wniosku, że przelew ten nigdy nie został wykonany. Nie budzi więc najmniejszych wątpliwości, iż przedstawiona kserokopia nie stanowi dowodu zrealizowania przelewu na rzecz pozwanej, a w konsekwencji nie potwierdza ani zubożenia powoda, ani wzbogacenia pozwanej. Co więcej w treści odpowiedzi na pozew pozwana podaje, że na okoliczność bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej, powód przedstawił również wydruk z rachunku bankowego (...) zawierający saldo rachunku. Wydruk ten nie dowodzi wzbogacenia pozwanej, albowiem nie zawiera on żadnych informacji na temat stron transakcji na rachunku. Powód nie przedstawił żadnych innych dowodów, które zmierzałyby do wykazania, iż w stanie faktycznym, leżącym u podstaw sporu, zrealizowane zostały przesłanki wzbogacenia powoda oraz zubożenia pozwanej. Powództwo uznać więc należy za całkowicie bezpodstawne. Niezależnie od powyższego pozwana podkreśliła, iż w myśl art. 118 KC termin przedawnienia roszczenia wynosi lat 10, a dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 3 lata. Przepis ten znajduje zastosowanie do roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter co do zasady bezterminowy. Wymagalność roszczenia zależy zatem od wezwania wzbogaconego do zwrotu. Pozwana wskazała, że jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 24.4.2003 r. (I KKN 316/01): „Bieg przedawnienia roszczenia wynikającego z zobowiązania bezterminowego rozpoczyna się w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 § 1 zd. 2 w zw. z art. 455 KC), niezależnie od świadomości uprawnionego co do przysługiwania mu roszczenia”. W świetle powyższego, bieg terminu przedawnienia roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia rozpocząłby swój bieg w dniu następującym po dniu zaksięgowania na rachunku bankowym pozwanej środków przelanych z konta (...). Pozwana dodała, że jak wskazano w pozwie, środki pieniężne na rachunku (...) przeznaczone były na zakup obligacji banku (...). Jest to istotne z punktu rozpatrywania przedmiotowej

sprawy, ponieważ kwalifikuje roszczenie powoda jako związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, a tym samym skutkuje zastosowaniem krótszego 3-letniego terminu przedawnienia. Nawet gdyby przelew rzekomo zlecony na podstawie polecenie przelewu z dnia 25 sierpnia 2008 r. rzeczywiście został zrealizowany, roszczenie powoda byłoby w dniu wytoczenia powództwa w sprawie przedawnione. Ponadto w ocenie pozwanej, powód nie przedstawił w pozwie żadnych dowodów na okoliczność sfalszowania jego podpisu oraz rzekomego zlecenia przelewu przez R. Ś. (1). Jednocześnie pozwana wniosła o oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Bowiem udzielenie zabezpieczenia uzależnione jest od uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, przy czym obie z powołanych przesłanek muszą zostać spełnione równocześnie, zaś niespełnienie jednej z nich prowadzi do oddalenia wniosku. Zdaniem pozwanej, w świetle wskazanych wyżej okoliczności potwierdzonych dołączonymi do odpowiedzi na pozew dokumentami oczywistym jest, iż powód nie uprawdopodobnił roszczenia, a wniosek o udzielenie zabezpieczenia, podobnie jak sam pozew, winien zostać oddalony (k. 169-175, 176-177, 184-186, 187-188, 189-190, 191-200). Postanowieniem z dnia 7 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 730(1) § 1 i 2 KPC udzielenie zabezpieczenia może żądać każda ze stron lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Powyższe przesłanki muszą wystąpić łącznie, aby zabezpieczenie mogło zostać wnioskującemu o nie udzielone. Powód wywodził swoje roszczenie opierając się na treści art. 405 KC, tj. na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu. Dla uwzględnienia roszczenia o zabezpieczenie w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu konieczne jest uprawdopodobnienie przez stronę powodową, że strona pozwana wzbogaciła się kosztem zubożenia powoda, związku pomiędzy zubożeniem, a wzbogaceniem i rozmiaru tego wzbogacenia oraz braku podstawy prawnej. Sąd stwierdził, iż dowody przedłożone przez powoda na obecnym etapie postępowania nie są wystarczające dla uprawdopodobnienia roszczenia dochodzonego w pozwie. Załączone polecenie przelewu kwoty 17 650 000 zł, jak również wyciąg z konta (...), mające w ocenie powoda stanowić środek uprawdopodobniający kradzież przez R. Ś. (1) środków (...) poprzez sfalszowanie podpisu powoda i ich przekazanie na rachunek pozwanej, takiego środka nie stanowią (k. 229-237). Na powyższe postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia, strona powodowa wniosła w dniu 28 października 2016 r. zażalenie, które wpłynęło do Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 31 października 2016 r. W uzasadnieniu powód wskazał, że zaskarżone postanowienie nie jest zasadne, a wbrew twierdzeniom Sądu uprawdopodobnił on swoje roszczenie. Przede wszystkim powód przedłożył w sprawie dokument w postaci wyciągu z rachunku prowadzonego przez instytucję do rozliczeń (...) dla firmy (...). Powód wniósł także o zobowiązanie pozwanej, jak i zwrócenie się do banku (...) S.A., jak i do (...) S.A. o przesłanie potwierdzenia przelewu kwoty 17 650 000 zł na rachunek bankowy (...) S.K.A. w dniu 27 sierpnia 2008 r. i udzielenie informacji o numerze rachunku w (...), z którego przelana została dochodzona pozwem kwota pieniędzy. Ponadto wniósł o przesłanie wszystkich potwierdzeń przelewów z okresu od 25 sierpnia 2008 r. do 30 sierpnia 2008 r., jakie były realizowane z rachunków w (...) na należące do pozwanej w rachunki w D. Banku. Ponadto powód zaprzecza jakoby nie przedstawił żadnych dowodów na to, iż R. Ś. (1) sfalszował jego podpis na poleceniu przelewu. Strona powodowa zarzuciła również fakt, iż R. Ś. (1) jako makler miał prawo dokonywać operacji z użyciem środków (...) spółki (...) w (...), których nie miał jednak prawa wyprowadzać na zewnątrz; okazał się on oszustem, który sprzeniewierzył środki finansowe wielu osób, działając według tzw. piramidy finansowej. Ponadto miał bliskie powiązania z pozwaną spółką, jako jej udziałowiec oraz z S. K. (k. 268-275). Pismem z dnia 20 grudnia 2016 r., strona pozwana złożyła odpowiedź na zażalenie powoda w sprawie oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Pozwana wniosła o oddalenie wszystkich wniosków powołanych w w/w zażaleniu. W uzasadnieniu wskazała, że zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazała na brak uprawdopodobnienia przez powoda roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zdaniem pozwanej Sąd rozpatrujący wniosek o udzielenie zabezpieczenia wziął pod uwagę wszystkie okoliczności wymagające rozpatrzenia celem pozytywnego rozpoznania w/w wniosku. Ponadto wnioski powoda w przedmiocie zobowiązania banków do przedstawiania informacji o dokonywanych przelewach z poszczególnych kont spółek uznała za spóźniony i bezzasadny (k. 309-312). Sąd Apelacyjny w Poznaniu dnia 20 grudnia 2016 r. postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym oddalił zażalenie powoda na postanowienie oddalające wniosek o udzielenie zabezpieczenia. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podzielił wyrażone w zaskarżonym postanowieniu stanowisko Sądu I instancji,

że na obecnym etapie postępowania z uwagi na zebrany w sprawie materiał, nie sposób przyjąć, iż skarżący uprawdopodobnił dochodzone pozwem roszczenie, tj. żądanie zwrotu kwoty 17 650 000 zł jako bezpodstawnego świadczenia. Sąd podkreślił ponadto, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby to R. Ś. (1), jako osoba prowadząca (...) pod firmą (...) na skutek polecenia przelewu przekazał pozwanej środki pieniężne w wysokości 17 650 000 zł, zgromadzone na rachunku prowadzonym przez (...) dla spółki (...). Nadto dostarczony materiał dowodowy nie potwierdza, aby powyższa kwota została przelana na rachunek pozwanej, prowadzony w (...) Bank S.A. z siedzibą w W., zgodnie z poleceniem przelewu. Co więcej z materiału dowodowego oraz ze zgromadzonych w niniejszej sprawie pism procesowych wynika, że w/w kwota pochodziła od (...), jednakże w żadnej mierze nie była powiązana, oprócz jej wartości nominalnej, ze środkami przelanymi z rachunku nr (...) prowadzonego dla spółki (...), a tym samym, że stanowiła ona świadczenie nienależne, z którego obowiązkiem zwrotu pozwana powinna była się liczyć (k. 313-317).

W piśmie przygotowawczym z dnia 10 października 2016 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 14 października 2016 r., powód podtrzymał swoje dotychczasowe twierdzenia i wnioski zawarte w pozwie. Ponadto zauważył, iż w odpowiedzi na pozew pozwana przyznaje, co potwierdza załączony wyciąg z rachunku bankowego w D. Banku, że w dniu 28 sierpnia 2008 r. na jej rachunek bankowy wpłynęła kwota 17 650 000 zł. Na wyciągu wyraźnie pojawia się informacja, że pieniądze te pochodziły ze środków zgromadzonych w (...). Ponadto strona powodowa zarzuciła pełnomocnikowi pozwanej dopuszczenia się manipulacji i próby zdyskredytowania wartości dowodowej załączonego polecenia przelewu kwoty 17 650 000 zł z rachunku (...) Company w (...). Co więcej strona powodowa wskazuje, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje rzekomy tytuł prawny dla wpływu 17 650 000 zł na rachunek (...) S.K.A. nr (...), który był rachunkiem pomocniczym, jak wskazuje strona pozwana w odpowiedzi na pozew i który obsługiwał kredyt zaciągnięty przez (...) S.K.A. w D. Banku. Załączone do odpowiedzi na pozew umowy w żaden sposób nie zwalniają pozwanego z obowiązku zwrotu powodowi kwoty 17 650 000 zł z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, stąd też posługiwanie się nimi w ramach niniejszego postępowania należy uznać wyłącznie za przejaw przyjętej przez pozwaną taktyki procesowej, zmierzającej do odwrócenia uwagi Sądu od innych dokumentów mających zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie oraz do przedłużenia postępowania. Zdaniem powoda, pozwana błędnie przyjęła, iż w realiach niniejszej sprawy zastosowanie może mieć 3-letni termin przedawnienia, powołując się na rzekomy bezpośredni związek roszczenia z działalnością gospodarczą powoda. Powód czy to bezpośrednio, czy poprzez spółkę (...), nigdy nie nawiązał jakichkolwiek relacji kontraktowych z pozwanym, co stanowi okoliczność bezsporną, potwierdzona przez obie strony. Zastosowanie 3-letniego terminu wymaga w stosunkach między podmiotami istnienia partnerstwa w obrocie gospodarczym, co nie ma miejsca w okolicznościach niniejszej sprawy (k. 243-249). Z kolei w piśmie przygotowawczym z dnia 18 października 2016 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 24 października 2016 r., powód wskazał na istotną w sprawie sieć powiązań spółek skupionych wokół głównego udziałowca i członka zarządu pozwanej spółki w ówczesnym czasie, tj. J. K.. Powód zarzucił, iż czynności prawne będące wynikiem takich powiązań rzucają cień podejrzeń, co do ich przejrzystości, a nawet legalności. Ponadto ponownie została poddana w wątpliwość umowa pożyczki z dnia 19 lipca 2008 r. oraz umowa o ustanowienie zabezpieczeń zawarta w dniu 17 lipca 2008 r. pomiędzy (...) S.A. a pozwaną. Sieć połączeń biznesowych związanych z rodziną K., zdaniem powoda, miała stanowić przykrywkę dla ukrycia bezpodstawnej transakcji dokonanej na jego szkodę (k. 256-259). W piśmie procesowym z dnia 24 października 2016 r., doręczonym do Sądu w dniu 27 października 2016 r., pozwana wniosła o zwrócenie powodowi pism z dnia 10 i 18 października 2016 r., z uwagi na to, że nie zawierają żadnych wniosków dowodowych (k. 264-266). Strona powodowa pismem procesowym z dnia 2 listopada 2016 r., które wpłynęła do Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 8 listopada 2016 r. ponowił swoje wnioski dowodowe zawarte w zażaleniu na postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia (k. 304-306).

Pismem przewodnim z dnia 25 stycznia 2017 r., doręczonym Sądowi w dniu 30 stycznia 2017 r., storna powodowa złożyła zestaw pytań celem przesłuchania R. Ś. (1) w drodze pomocy prawnej (k. 338-342). Pismem z dnia 25 stycznia 2017 r., doręczonemu Sądowi dnia 30 stycznia 2017 r. pozwana cofnęła wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań stron z ograniczenie do przesłuchania pozwanej oraz wniosła o dopuszczenie dowodu w postaci zeznań świadka G. C.. W piśmie przygotowawczym z dnia 13 lutego 2017 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło dnia 16 lutego

2017 r. powód wyraził zaskoczenie, iż żaden ze współników oraz członków zarządu pozwanej spółki (...) k. (poprzednio S.K.A.) nie posiada wiedzy ani o zawartej umowie pożyczki ani o wpływie na rachunek pozwanej spółki kwoty 17 650 000 zł w dniu 28 sierpnia 2008 r. Wobec powyższego powód wniósł o zobowiązanie pozwanej do udzielenia pod rygorem skutków procesowych, informacji, kto fizycznie dokonywał płatności z rachunków bankowych należących do pozwanej spółki w sierpniu 2008 r. oraz kto w sierpniu 2008 r. prowadził obsługę księgową spółki. Powód wskazał ponadto, że nie oponuje co do przesłuchania świadka wskazanego przez stronę pozwaną (k. 350-354). Pismem z dnia 15 lutego 2017 r. (...) Bank (...) S.A. odmówił udzielenia informacji na wniosek strony powodowej powołując się na tajemnicę bankową wynikającą z przepisów ustawy o prawie bankowym (k. 356-357). Pismem procesowym z dnia 19 kwietnia 2017 r., a doręczonym Sądowi w dniu 25 kwietnia 2017 r. powód wniósł o uznanie dowodów zgłoszonych przez pozwaną na rozprawie z dnia 20 marca 2017 r. za spóźnione i pominięcie ich przy rozstrzygnięciu sprawy. Powód wskazał, że powołane przez pozwaną dowody zostały złożone jedynie celem zwłoki w postępowaniu, gdyż nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Powód zaznaczył, iż większości dowodów strona pozwana miała możliwość powołania już na etapie odpowiedzi na pozew. W związku z powyższym powód potwierdził dochodzenie swojego roszczenia w wysokości 17 650 000 zł oraz wniósł o zobowiązanie przez Sąd do przedstawienia przez pozwaną upoważnienie, o którym mowa w ustawie prawo bankowe, udzielonego bankowi, do udostępnienia informacji wnioskowanych przez powoda we wcześniejszych pismach procesowych, w odpowiedzi na które (...) Bank (...) S.A. zasłonił się tajemnicą bankową (k. 478-489). Pismem przygotowawczym z dnia 28 sierpnia 2017 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło dnia 1 września 2017 r., powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentu jakim jest stenogram z zeznań R. Ś. (1), złożonych w postępowaniu upadłościowym spółki (...), której jedynym właścicielem była należąca do R. Ś. (1) firma (...). Powód ponadto wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. K. (k. 522-527). Pismem procesowym z dnia 12 września 2017 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 15 września 2017 r., pozwana złożyła wniosek o pominięcie dowodu i twierdzeń zawartych w w/w piśmie procesowym powoda z dnia 28 sierpnia 2017 r. dodatkowo wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na złożenie niniejszego pisma przygotowawczego. Storna pozwana zarzuciła powodowi, iż wszystkie jego twierdzenia i dowody są spóźnione i nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Powód w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że bez swojej winy nie zgłosił dowodów w pozwie lub w dalszym piśmie przygotowawczym. Natomiast odnosząc się do kwestii merytorycznej przedłożonych przez powoda dokumentów, należy stwierdzić, że wnioski jakie wysnuwa z nich storna powodowa, wybiegają daleko ponad osnowę tych dokumentów (k. 565-568). Pismem przygotowawczym z dnia 5 października 2017 r., które wpłynęło do Sądu w dniu 13 października 2017 r., powód wskazał, że wniosku o przeprowadzenie dowodu ze stenogramu zeznań R. Ś. (1) złożonych w N. przed Syndykiem Masy Upadłościowej (...) nie można uznać jako spóźnionego, gdyż powód na dzień wnoszenia pozwu nie miał wiedzy odnośnie treści zeznań R. Ś. (1) (k. 604-606).

Z kolei pismem przygotowawczym z dnia 17 października 2017 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 6 listopada 2017 r., powód próbował wykazać, iż jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, umowa pożyczki zawarta w dniu 19 lipca 2008 r., pomiędzy pozwaną a (...), była w rzeczywistości umową pozorną i wraz z innymi przedstawionymi przez pozwaną dokumentami dowodzi, że przedstawiciele pozwanej (S. K.) w porozumieniu z R. Ś. (1) oraz osobami zarządzającymi Spółkami (...) S.A. oraz K. (...) brali udział w procederze prania pieniędzy. Natomiast bezpośrednią ofiarą tego procederu jest powód (k. 612-620). Pismem procesowym z dnia 20 grudnia 2017 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło dnia 27 grudnia 2017 r., powód wskazał Sądowi dodatkowe argumenty, przemawiające za brakiem wiarygodności twierdzeń strony pozwanej. Wskazane zostało m.in., że w Prokuraturze Okręgowej w Warszawie toczy się postępowanie przygotowawcze w związku z doprowadzeniem do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wielkiej wartości na szkodę powoda. Ponadto powód z zeznań B. P. wywnioskował, że jest on jedynie figurantem widniejącym w rejestrze przedsiębiorców, jako członek zarządu pozwanej, nie mającego rzeczywistego wpływu na funkcjonowanie pozwanej spółki, nie posiadającego podstawowej wiedzy o jej działalności a nawet strukturze właścicielskiej. Zdaniem powoda dyskwalifikuje go to jako przedstawiciela strony, mającego mieć według oświadczenia pełnomocnika pozwanej wiedze w przedmiotowej sprawie, jak również podważa wiarygodność twierdzeń samej pozwanej, zawartych w odpowiedzi na pozew i dalszych pismach procesowych (k. 649-652).

Powód pismem z dnia 3 stycznia 2018 r., które wpłynęło do Sądu dnia 9 stycznia 2018 r., złożył ponowny wniosek o zabezpieczenie powództwa. W uzasadnieniu wniosku powód podał, że na obecnym etapie postępowania dostatecznie udowodnił istnienie roszczenia oraz interesu prawnego. Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że przytaczane przez powoda okoliczności zdefraudowania przez R. Ś. (1) środki pieniężne, należące do powoda w rzeczywistości zostały przez w/w wyprowadzone z rachunku bankowego spółki (k. 657-666). Pismem z dnia 22 lutego 2018 r., które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 1 marca 2018 r., powód wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentu potwierdzenia przelewu kwoty 17 650 000 zł. Na potwierdzenie istotności tego dowodu powoływał się na przytaczane już we wcześniejszych pismach procesowych argumenty (k. 684-689). Dnia 13 marca 2018 r., strona pozwana złożyła odpowiedź na ponowny wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia, datowaną na dzień 9 marca 2018 r. W odpowiedzi pozwana wniosła o oddalenie wniosku. W uzasadnieniu pozwana ponownie wskazała na brak przesłanek w niniejszej sprawie do zastosowania instytucji z art. 730(1) KPC (k. 700-702). Pismem z dnia 9 marca 2018 r., które do Sądu wpłynęło dnia 13 marca 2018 r., pozwana wniosła o zwrot alternatywnie o pominięcie następujących pism procesowych powoda: pisma z dnia 22 lutego 2018 r, z dnia 20 grudnia 2017 r. oraz z dnia 17 października 2017 r., uzasadniając tym, iż powołane w nich twierdzenia i dowodowy są spóźnione i zmierzają do przedłużenia postępowania (k. 704-705). Pismem z dnia 23 marca 2018 r., które wpłynęło do Sądu dnia 26 marca 2018 r., powód ustosunkował się do twierdzeń pozwanej zawartych w odpowiedzi na ponowny wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia (k. 708-710). Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił ponowny wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia. Sąd w uzasadnieniu podał, iż powód ponownie nie uprawdopodobnił swojego roszczenia oraz interesu prawnego. Natomiast okoliczności wskazywane przez powoda w trakcie niniejszego procesu, jak również twierdzenia i dowody mają charakter wyłącznie uboczny i poszlakowy i jako takie nie mają przesądzającego znaczenia w sprawie (k. 712-720). Pismem z dnia 5 kwietnia 2018 r. powód wniósł o uzupełnienie pisma z dnia 22 lutego i 23 marca 2018 r. poprzez przedłożenie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową W. P. w W. (k. 723-731). Powód pismem z dnia 14 maja 2018 r., które wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu dnia 17 maja 2018 r. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 4 kwietnia 2018 r., oddalające ponowny wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia. W uzasadnieniu powód wskazał analogiczne argumenty, jak w sytuacji składania pierwszego zażalenia na pierwszy wniosek w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia (k.735-743). Pismem przygotowawczym z dnia 6 maja 2018 r., które wpłynęło do Sądu w dniu 18 czerwca 2018 r., powód wniósł o kolejne dopuszczenie do zgromadzonego materiału dowodowego, dokumentów w ramach uzupełnienia tego materiału, a mianowicie pism przekazanych przez Bank (...), MT 103 S. C., Bank (...), S. code (...) oraz opinii biegłego z zakresu bankowości (k. 764-773). Dnia 19 lipca 2018 r. pozwana złożyła odpowiedź na zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu oddalające wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Pozwana wniosła o utrzymanie w mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 4 kwietnia 2018 r., oddalającego ponowny wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia w niniejszej sprawie. Pozwana przychyliła się do stanowiska Sądu w przedmiocie nieistnienia przesłanek z art.. 730(1) KPC determinujących udzielenie zabezpieczenia wnioskowanego przez powoda (k. 779-784). Pismem przygotowawczym z dnia 18 lipca 2018 r., które wpłynęło do Sądu dnia 30 lipca 2018 r., powód cofnął wniosek zawarty w pkt 3 pisma z dnia 6 maja 2018 r. w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu bankowości oraz cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka R. Ś. (1) i S. K. (k. 786-793). Pismem z dnia 27 lipca 2018 r., które wpłynęło do Sądu dnia 31 lipca 2018 r., pozwana przedłożyła do wiadomości Sądu kopię pisma skierowanego do Prokuratury Okręgowej W. P. w W. przez (...) Sp. z o.o. Sp. k. dotyczącego posługiwania się przez powoda dowodami uzyskanymi w postępowaniu karnym, w tym dowodami objętymi tajemnicą bankową (k. 817-820). Pozwana w piśmie z dnia 8 sierpnia 2018 r., doręczonym Sądowi dnia 13 sierpnia 2018 r., w odpowiedzi na pismo powoda z dnia 18 lipca 2018 r., pozostawiła do uznania Sądu wniosek powoda o cofnięcie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego oraz o przesłuchanie w charakterze świadka R. Ś. (1), przychyliła się do wniosku powoda o rezygnację z przesłuchania w charakterze świadka S. K. oraz wniosła o pominięcie dokumentów pochodzących z akt postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową W. P. w W. (k. 826-831). Pismem z dnia 28 września 2018 r., które do Sądu wpłynęło dnia 8 października 2018 r., powód odniósł się do wszystkich dowodów i twierdzeń zawartych w w/w piśmie pozwanej (k. 847-864). Pismem z dnia 18 lipca 2018 r., które do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wpłynęło, powód cofnął zażalenie z dnia 14 maja 2018

r. na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 4 kwietnia 2018 r. (k. 838). Postanowieniem z dnia 12 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym umorzył postępowanie zażaleniowe w związku z cofnięciem zażalenia przez powoda. (k. 866-867). Pismem z dnia 26 lutego 2019 r., które wpłynęło do Sądu dnia 11 marca 2019 r., powód złożył wniosek dowodowy w przedmiocie dopuszczenia, w jego ocenie, dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy (k. 885-898). Strona pozwana do końca postępowania wnosila o pominięcie wszelkich pism przygotowawczych wystosowywanych przez powoda, argumentując to tym, iż są one spóźnione i są jedynie powtórzeniem argumentacji z dotychczasowych pism powoda (k. 899-902). Na rozprawie z dnia 14 marca 2019 r. pełnomocnicy stron podtrzymali swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód J. M. od wielu lat jest (...) biznesmenem, będącym jedynym udziałowcem i prezesem zarządu spółek z branży hotelarskiej i developerskiej, w tym J.M. (...) Sp. z o.o., J.M. (...) Sp. z o.o. i J.M. (...) Sp. z o.o. Od połowy pierwszej dekady lat dwutysięcznych powód szukał możliwości zainwestowania posiadanych środków finansowych. Na jednym ze spotkań towarzyskich około 2006 r., powód spotkał R. Ś. (1), obywatela polskiego mieszkającego w N., będącego jednym z najmłodszych maklerów giełdowych na W. S.. R. Ś. (1) doradził powodowi zainwestowanie środków finansowych na terenie Stanów Zjednoczonych i pośredniczył w założeniu dla powoda spółki offshore (...) Company z siedzibą w C. w N., która powstała 1 kwietnia 2008 r. Od samego początku istnienia spółki (...) i przez cały okres jej istnienia, jedyną osobą upoważnioną do jej reprezentowania był powód J. M., który pełnił stanowisko Dyrektora Spółki. Aby spółka (...) mogła inwestować środki finansowe należące do powoda J. M., R. Ś. (1) pośredniczył w założeniu dla Spółki rachunku w firmie rozliczeniowej (...), która dokonywała rozliczeń dla domu maklerskiego prowadzonego przez R. Ś. (1) pod firmą (...) z siedzibą w W. i N.. Założony rachunek miał numer (...). R. Ś. (1) założył także dla Spółki (...) subkonto o nr (...). W dniu 22 maja 2008 r., z rachunku innej należącej do powoda spółki offshore, tj. (...) Inc. z siedzibą w Panamie, przelana została do (...) kwota 10 000 000 USD, jako należność dla konta (...) Company nr (...) z przeznaczeniem na zakup obligacji banku (...). Jak wynika ze wskazanego polecenia przelewu, dotyczyło ono spółek z tej samej grupy kapitałowej, a przelewane środki miały być przeznaczone na krótkoterminowe inwestycje w USA, zaś kwota nominalna przelewu oraz zysk z inwestycji miał zostać przelany z powrotem na rachunek (...) Inc. w terminie od 4 do 6 miesięcy.

Środki finansowe zgromadzone na rachunku (...) w P., które miały być przeznaczone na inwestycje krótkoterminowe, lub, jak zapewnił R. Ś. (1), stanowić miały zabezpieczenie kredytu, który (...) miała zaciągnąć w imieniu (...) Company na zakup obligacji banku (...), zostały przez R. Ś. (1) wyprowadzone. W dniu 25 sierpnia 2008 r. z rachunku (...) Company w (...) została pobrana kwota 17 650 000 zł, i przelał ją na rachunek bankowy pozwanej spółki w D. Banku.

Na wskazanym poleceniu przelewu znajduje się podpis, wyglądający jak podpis J. M., a samo polecenie przelewu wysłane zostało za pośrednictwem faksu. Powód zaprzeczył jednak, aby takie polecenie przelewu kiedykolwiek podpisywał. Powoda nie łączyła z pozwaną spółką, ani jej współnikami żadna relacja o charakterze gospodarczym lub towarzyskim.

R. Ś. (1) był od 2011 r. 25 % udziałowcem w spółce (...) Sp. z o.o., która była komplementariuszem w spółce (...) Place (...) z o.o. S.K.A. Oprócz R. Ś. (1), (...) Sp. z o.o. byli: S. K., który posiadał 25 % udziałów, (...) Sp. z o.o. s.k. z siedzibą w P. (spółka, gdzie jednym ze współników również jest S. K., a komplementariuszem jest (...) Sp. z o.o., gdzie współnikami są S. K. i M. G.), która posiadała 24 % udziałów, B. P., który posiadał 21 % udziałów oraz A. D., który posiadał 5 % udziałów).

W dniu 19 lipca 2008 r. pozwana zawarła z funduszem (...) (dalej (...)) umowę pożyczki, na podstawie której (...) zobowiązał się udzielić pozwanej pożyczki w kwocie 9 250 000,00 dolarów

amerykańskich. Wnioskiem z dnia 19 sierpnia 2008 r. pozwana wniosła o zmianę opisaną wyżej umowy pożyczki w zakresie kwoty pożyczki oraz jej zabezpieczenia. W dniu 20 sierpnia 2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 19 sierpnia 2008 r., obniżający wysokość pożyczki. W dniu 28 sierpnia 2008 r. (...) wykonała swoje zobowiązanie z umowy pożyczki poprzez przelanie kwoty 17 650 000 zł na rachunek bankowy pozwanego nr (...), prowadzony w (...) Bank (...) S.A. Tym samym zobowiązanie pożyczkodawcy zawarte w umowie pożyczki zostało wykonane. Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 3 grudnia 2009 r. K. (...)ar.l. z siedzibą w Luksemburgu nabyła od (...) wierzytelność (...) wobec pozwanego o zwrot pożyczki wraz z należnymi odsetkami. Do dnia wytoczenia powództwa pozwana pozostaje dłużnikiem K. (...)ar.l. z tytułu ww. umowy pożyczki.

Spółka (...) Sp. z o.o. (wskazana jako beneficjent rzekomego przelewu od (...)) nigdy nie posiadała rachunku bankowego w (...) Bank (...) S.A. To pozwana posiadała następujące rachunki bankowe w (...) Bank (...) S.A.:

- rachunek prowadzony w PLN: (...)

- rachunek prowadzony w USD: (...)

- rachunek prowadzony w PLN: (...)

Zgodnie z umową o otwarcie rachunku bankowego z dnia 14 lipca 2008 r., wewnętrzny numer rachunku bankowego pozwanej nosił nr (...) i obejmował obok rachunku bieżącego (podstawowego) również rachunek pomocniczy. Takim rachunkiem pomocniczym był rachunek bankowy nr (...), utworzony wyłącznie na potrzeby rozliczenia kredytu w kwocie 18 500 000,00 zł zaciągniętego przez pozwaną w drodze umowy kredytowej z dnia 16 lipca 2008 r. w (...) Bank (...) S.A.

W dniu 12 maja 2016 r., spółka (...) przelała przysługującą jej wierzytelność wobec (...) S.K.A. na powoda J. M.. Na skutek postanowienia Sądu Rejonowego P. (...) w P. spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. uległa przekształceniu w spółkę (...) Sp. z o.o. s. k. W dniu 5 lipca 2016 r., powód wezwał pozwaną (...) Sp. z o.o. sp. k. do zwrotu wartości bezpodstawnego wzbogacenia. W odpowiedzi na pismo z dnia 5 lipca 2016 r., działający w imieniu pozwanej wiceprezes B. P. odmówił spełnienia świadczenia, potwierdzając jednakże, że pozwanej nie łączą i nie łączyły z powodem żadne stosunki umowne.

Dowód: odpisy ksiąg wieczystych nr (...) (k. 119-153); odpisy z KRS Spółek: J.M. (...) Sp. z o.o., J.M. (...) Sp. z o.o., J.M. (...) Sp. z o.o. (k. 28-39); akt zawiązania spółki (...) (k. 40-42); zaświadczenie o wpisie do rejestru (k. 43); protokół z pierwszego spotkania Członka Założycielskiego i Zarządu Spółki (...) z dnia 01.04.2008 r. (k. 44-52); formularze założenia rachunku dla (...) Company w (...) (k. 53-68); wyciąg z rachunku nr (...) za miesiąc sierpień 2008 r. (k. 69-71); zaświadczenie notarialne dotyczące (...) Inc. wraz z protokołem ze zgromadzenia wspólników z dnia 06.11.2006 r. (k. 72-75); polecenie przelewu z dnia 19.05.2008 r. (k. 76-77); potwierdzenie przelewu kwoty 10 000 000 USD z rachunku (...) Inc. w D. Banku (k. 78-79) ; polecenie przelewu kwoty 17 650 000 zł wysłane przez R. Ś. (1) (k. 80-83); wyciąg z konta (...) prowadzonego przez (...); pełny odpis z (...) Sp. z o.o. (k. 22-27, 84-86); umowa Spółki (...) Sp. z o.o. (k. 87-97); lista wspólników (k. 98-99); odpisy (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. Sp. k. (k. 100-106); umowa pożyczki z dnia 19.07.2008 r. (k. 107); wniosek o zmianę umowy pożyczki (k. 108); korespondencja mailowa (k. 154-162); dokument cesji wierzytelności z (...) na J. M. (k. 109); postanowienie Sądu Rejonowego P. (...)w P. z dnia 13.02.2015 r. (k. 110-112); wezwanie z dnia 05.07.2016 r. (k. 113-114); pismo z dnia 18.07.2016 r. (k. 117); rachunek zysków i strat za 2015 r. (k. 118); aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 19.07.2008 r. (k. 176-179); wyciąg z konta Spółki (...) z o.o. (k. 180); umowa przeniesienia pomiędzy (...) S.a r.L, a (...) (k. 181-186); zaświadczenie o prowadzonym rachunku przez Spółkę

(...) Sp. z o.o. S.K.A. (k. 187); potwierdzenie zamknięcia rachunku (...) Sp. z o.o. S.K.A. (k. 188); umowa o otwarciu rachunku bankowego (k. 189-190); umowa kredytowa (k. 191-196); umowa o ustanowieniu zabezpieczeń pomiędzy (...) Spółka Akcyjna, a (...) Sp. z o.o. Sp. k-a (k. 198-200); wyciągi z rachunku Spółki (...) Sp. z o.o. (k. 201-212); umowa inwestycyjna pomiędzy (...), a (...) Sp. z o.o. (k. 370-376); umowa przeniesienia pomiędzy (...) Sp. z o.o. Sp. k-a, a (...) Sp. z o.o. (k. 377-380); wyrok sądu arbitrażowego w Stanach Zjednoczonych (k. 388-400, 443-445, 469-471).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie kserokopii dokumentów urzędowych i prywatnych zgromadzonych w aktach sprawy oraz zeznań świadków i zeznań stron.

Oceniając zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne należało uznać je za w pełni wiarygodne. Zgodnie z treścią art. 244 KPC dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 KPC dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym kserokopie dokumentów, nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu.

Wiarygodność kserokopii dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Sąd ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie oparł się na tłumaczeniach przez tłumacza przysięgłego dokumentów dotyczących kwestii zawiązania spółki (...), zaświadczenia o wpisie do rejestru, protokołu z pierwszego spotkania Członka Założycielskiego i Zarządu Spółki (...) z dnia 01.04.2008 r., formularzy założenia rachunku dla (...) Company w (...), wyciągu z rachunku nr (...) za miesiąc sierpień 2008 r., zaświadczenia notarialnego dotyczącego (...) Inc. wraz z protokołem ze zgromadzenia wspólników z dnia 06.11.2006 r., polecenia przelewu z dnia 19.05.2008 r., potwierdzenia przelewu kwoty 10 000 000 USD z rachunku (...) Inc. w D. Banku, polecenia przelewu kwoty 17 650 000 zł wysłanego przez R. Ś. (1), wyciągu z konta (...) prowadzonego przez (...), umowy Spółki (...) Sp. z o.o., listy wspólników, umowy pożyczki z dnia 19.07.2008 r., wniosku o zmianę umowy pożyczki, dokumentu cesji wierzytelności z (...) na J. M., rachunku zysków i strat za 2015 r., aneksu nr (...) do umowy pożyczki z dnia 19.07.2008 r., wyciągu z konta Spółki (...) z o.o., umowy przeniesienia pomiędzy (...) S.a r.L, a (...), zaświadczenia o prowadzonym rachunku przez Spółkę (...) Sp. z o.o. S.K.A., potwierdzenia zamknięcia rachunku (...) Sp. z o.o. S.K.A., umowy o otwarciu rachunku bankowego, umowy kredytowej, umowy o ustanowieniu zabezpieczeń pomiędzy (...) Spółka Akcyjna, a (...) Sp. z o.o. Sp. k-a, wyciągów z rachunku Spółki (...) Sp. z o.o., umowy inwestycyjnej pomiędzy (...), a (...) Sp. z o.o., umowy przeniesienia pomiędzy (...) Sp. z o.o. Sp. k-a, a (...) Sp. z o.o. oraz wyroku arbitrażowego wydanego w Stanach Zjednoczonych.

Zgodnie z art. 207 § 3 kpc przewodniczący może także przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę zobowiązać strony do złożenia dalszych pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, termin, w którym należy je złożyć, i okoliczności, które mają być wyjaśnione. W toku sprawy złożenie pism przygotowawczych następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi, chyba że pismo obejmuje wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym. § 7 cytowanego przepisu stanowi, iż odpowiedź na pozew złożona z naruszeniem § 2 podlega zwrotowi; zwrotowi podlega także pismo przygotowawcze złożone z naruszeniem § 3.

Co do pozostałych dokumentów Sąd postanowił włączyć je w poczet materiału dowodowego albowiem dopuszczenie dowodu z tych dokumentów nie spowodowało przedłużenia postępowania w sprawie.

Na rozprawie w dniu 12 stycznia 2017 r. sąd na podstawie wyżej powołanego przepisu zwrócił pismo procesowe powoda z dnia 18 października 2016 r. jako złożonego z naruszeniem ww. przepisów, to jest bez zobowiązania sądu.

Sąd postanowił przeprowadzić dowód z przesłuchania świadków K. K. i R. Ś. (1) (w przypadku tego ostatniego w drodze pomocy prawnej przez właściwy konsulat na terenie USA). Sąd oddalił zaś wniosek o przesłuchanie w sprawie S. K. (k. 322-324) uznając, że okoliczność, na którą świadek ma zostać przesłuchany jest bezsporna. Na późniejszy etapie postępowania wniosek ten został cofnięty przez powoda, podobnie jak wniosek o przesłuchanie R. Ś. (1).

Na rozprawie w dniu 20 marca 2017 r. został przesłuchany w charakterze świadka K. K., który przyznał, że w 2008 r. pracował w grupie spółek powoda, jako asystent zarządu, a R. Ś. (1) poznał w firmie powoda. Wykonywał on na zlecenie powoda zakup obligacji M. S.. Spółka (...) została zakupiona w/w celu. Powód wysłała ok. 17 mln dolarów na zakup obligacji, natomiast w 2012 r. podczas zakupu nieruchomości w Polsce okazało się, że całe środki zostały wyprowadzone z konta przez R. Ś. (1). Świadek ponadto zeznał, że w trakcie sprawy arbitrażowej w USA okazało się, że część tych środków została przekazana do pozwanej firmy. Nie wie natomiast kto dokonał tego przelewu i z jakiego tytułu, gdyż (...) nie miało żadnych związków z (...). Świadek przyznał, że wraz z powodem po nieudanym zakupie nieruchomości złożyli wizytę w firmie (...) celem dowiedzenia się, gdzie znajdują się pieniądze. R. Ś. (1) unikał kontaktu, a w 2013 r. tłumaczył się, że odda pieniądze, lecz potrzebuje na to czasu. Świadek zeznał, iż nie wie czy obecnie R. Ś. (1) oddał te pieniądze powodowi (k. 462-463).

Na rozprawie z dnia 5 października 2017 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska. Sąd dopuścił dowód z zeznań świadka G. C.. Świadek potwierdził, że jest zastępcą dyrektora prawnego w firmie (...), a w latach 2007-2012 był członkiem zarządu (...), która jest udziałowcem w firmie (...). Uczestniczył w ich codziennych działaniach i w nabyciu spółki (...) w grudniu 2009 r. Świadek ponadto zeznał, że wie o pożyczce inwestycyjnej zawartej w lutym 2009 r. Pożyczki zaciągnięto, aby uzyskać środki do zakupu gruntów. Były to pożyczki terminowe i miały standardowe umowy. Świadek wskazał, że spotkali się z MyPlace potwierdzając dług i z bankiem. Przedstawiono nam długi (...) i były one wystawiona na sprzedaż. Ani MyPlace, ani (...) nie współpracowali biznesowo z powodem. Nie wiedział o działalności R. Ś. (1), dowiedział się dopiero podczas procesu związanego z jego bankructwem. Świadek nie wiedział czy powód otrzymał od Ś. jakiegokolwiek pieniądze i nie miał wiedzy o umowie z 17 lipca 2008 r. Świadek zeznał ponadto, iż pamięta, że były trzy pożyczki. Nie wiedział natomiast skąd pochodziły pieniądze w związku z pożyczką, która MyPlace udzieliło (...) (k. 575-578). Odnosząc się do zeznań świadków, tj. K. K. oraz G. C.. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka K. K. w zakresie, w jakim odnosiły się one do zadłużenia R. Ś. (1) względem powoda oraz, iż w trakcie sprawy arbitrażowej w Stanach Zjednoczonych ujawnione zostały informacje o tym, że część środków powoda została przekazana pozwanej w niniejszym procesie spółce. Świadek nie wiedział kto dokonał takiego przelewu. Pozostała część zeznań nie była przydatna dla Sądu w niniejszym postępowaniu. Natomiast zeznaniom świadka G. C. Sąd dał wiarę w tym zakresie w jakim korespondowały one z zeznaniami przedstawiciela pozwanej spółki, tj. B. P.. Za prawdziwe zostały uznane zeznania tego świadka w zakresie dotyczącym zaciągnięcia pożyczki inwestycyjnej przez spółkę (...) w D. Banku pod zakup gruntów.

Powód informacyjnie wyjaśnił, iż jest deweloperem i prowadzi hotel oraz, że wynajmuje powierzchnie biurowe. Ponadto wyjaśnił, że R. Ś. (1) poznał w 2002 r. jako dobrego finansistę z giełdy (...). Według niego Ś. zdefraudował ok. 17 mln dolarów, a on o tej defraudacji dowiedział się przypadkiem w 2012 r., gdy chciał zakupić nieruchomość w W. i potrzebował pieniędzy.

Zeznania powoda Sąd uznał za wiarygodne w części dotyczącej branży w jakiej inwestował swoje środki oraz w kwestii okoliczności poznania R. Ś. (1) i przekazania mu ok. 17 650 000 zł na inwestycje. Ponadto zeznania powoda Sąd uznał za wiarygodne również w części w jakiej korespondowały z zeznaniami świadka K. K., tj. w kwestii pozostawiania przez R. Ś. (1) dłużnikiem powoda. Z kolei Sąd nie dał wiary zeznaniom i twierdzeniom powoda dotyczącym sfałszowania podpisu przez R. Ś. (1) na poleceniu przelewu. Zdaniem Sądu powód nie udowodnił powyższego w żaden sposób; zarzut ten pozostał do końca procesu jedynie w sferze twierdzeń strony powodowej. Za kluczowe w niniejszej sprawie uznał Sąd zeznania powoda w przedmiocie tego, iż nie występował on z żadnym cywilnoprawnym roszczeniem co do zasądzenia kwoty 17 650 000 zł bezpośrednio do R. Ś. (1). Powód zeznał, iż występował tylko przeciwko (...). Sprawa ta odbyła się w arbitrażu i powód ją przegrał. Ponadto powód wskazał, że nie pozywał R. Ś. (1) w Stanach Zjednoczonych ze względu na bardzo kosztowne procesy.

W sprawie za stronę pozwaną został przesłuchany B. P.. Potwierdził on, że nie łączyły go z powodem żadne stosunki służbowe ani prywatne. Potwierdził ponadto, że w firmie (...) pracuje od 2007 r. i nigdy nie był i obecnie również nie jest odpowiedzialny za kwestie finansowe. R. Ś. (1) widział trzy razy w życiu i nie rozmawiał z nim nigdy na tematy biznesowe. Stwierdził ponadto, iż zakres jego obowiązków nie umożliwi mu dostępu do rachunków finansowych.

Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne. W szczególności za wiarygodne Sąd uznał zeznania B. P. w zakresie, w którym odnosiły się one do założenia spółki (...) z S. K. i początków inwestowania w nieruchomości. Sąd uznał za wiarygodne te zeznania B. P., które dotyczyły jego funkcji, jaką pełnił w/w spółce, tj. był osobą od wyszukiwania ciekawych ofert nieruchomości pod inwestycje, dobrych gruntów, atrakcyjnych ze względu na ich położenie, lokalizację, ponadto od ich skupiania, a także ewentualnie przekształcenia i sprzedania. W/w spółka postawiła na inwestycje produkcyjno-logistyczne. Sąd ponadto dał wiarę zeznaniom B. P. w przedmiocie tego, że kwestie finansowe spółki nie były jego rolą, co potwierdziły także jego wcześniejsze zeznania. Wiedział on jedynie, że pojawił się partner z funduszem inwestycyjnym, R. Ś. (2). Potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym znajduje również zeznanie Pana P. co do tego, iż finansowanie (...) Spółki (...) było pozyskiwane z funduszu inwestycyjnego reprezentowanego przez R. Ś. (1), czyli z (...).

Powyższe zeznania stron oraz świadków, którym Sąd dał wiarę we wskazanym wyżej zakresie, znalazły ponadto potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

W ocenie Sądu powód nie wykazał, aby ziszczyły się przesłanki określone w art. 405 KC, które to przesłanki pozwalałyby na uznanie, iż doszło do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej kosztem powoda. To na powodzie bowiem spoczywał ciężar wykazania, że strona pozwana wzbogaciła się kosztem zubożenia powoda, a także związku między tym zubożeniem, a wzbogaceniem i rozmiaru tego wzbogacenia oraz braku podstawy prawnej (art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc).

W nawiązaniu do powyższego należy wskazać, że zgodnie z art. 405 KC, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W przypadku zajścia przesłanek określonych w art. 405 KC (wzbogacenie jednego podmiotu kosztem innego podmiotu) powstaje stosunek zobowiązaniowy (zobowiązanie), w ramach którego zubożonemu przysługuje roszczenie o zwrot wzbogacenia przeciwko temu podmiotowi, który bezpodstawnie wzbogacił się jego kosztem. Najogólniej i w uproszczeniu można więc powiedzieć, że bezpodstawne wzbogacenie jest instytucją prawa cywilnego, umożliwiającą odzyskanie przez dany podmiot wartości majątkowej, którą utracił bez podstawy prawnej na rzecz innego podmiotu. Bezpodstawne wzbogacenie jest instytucją, która prawdopodobnie w najpełniejszej mierze realizuje definicyjny dla systemu prawnego postulat niesprzeczności. Otóż, najogólniej rzecz biorąc, prawo nie może uznawać prawnej skuteczności przesunięć w majątkach podmiotów tego prawa, które dokonane zostały bez prawnej podstawy. W konsekwencji, każde prawnie skuteczne przejście (przesunięcie) szeroko rozumianych korzyści majątkowych z jednego podmiotu na drugi nie tylko nie może być sprzeczne z obowiązującymi normami prawnymi, ale musi w normach tych znajdować swoją podstawę czy uzasadnienie. Wyżej zasygnalizowano, że do powstania roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia konieczne jest wystąpienie czterech przesłanek: zubożenia jednego podmiotu, wzbogacenia innego podmiotu, związku między zubożeniem a wzbogaceniem oraz braku podstawy prawnej wzbogacenia (tak też np. K. Pietrzykowski, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. I, 2013, s. 1138; A. Ohanowicz, Niesłuszne wzbogacenie, s. 110; tenże, w: System PrCiw, t. III, cz. 1, 1981, s. 478; w orzecznictwie ostatnio np. wyr. SA w Szczecinie z 24.11.2016 r., I ACa 752/16, Legalis; wcześniej zob. wyr. SN z 22.11.1977 r., II CR 404/77, Legalis; wyr. SN z 19.2.2002 r., IV CKN 786/00, Legalis;

wyr. SN z 22.4.2004 r., II CK 147/03, *Legalis*; wyr. SN z 4.1.2007 r., V CSK 289/06, *Legalis*; wyr. SN z 18.11.2009 r., II CSK 242/09, *niepubl.*; wyr. SN z 21.5.2014 r., II CSK 52/14, *Legalis*, z glosą P. Księżaka, *Gl. 2015, Nr 3, s. 4*). Brak którejkolwiek z tych przesłanek wyklucza powstanie roszczenia. Przynajmniej w tym sensie są więc one równoważne (choć np. P. Mostowik, w: *System PrPryw*, t. 6, 2014, s. 239, uznaje za najważniejszą przesłankę braku podstawy prawnej wzbogacenia). Niekiedy w nauce i w orzecznictwie wyróżnia się mniejszą liczbę przesłanek powstania roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Zwykle jednak nie prowadzi to do merytorycznych różnic w pojmowaniu instytucji (np. "brak podstawy prawnej" może być łączony ze "wzbogaceniem". Mówi się wówczas o "wzbogaceniu nie mającym podstawy prawnej"; zob. np. wyr. SA w Katowicach z 21.9.2017 r., I ACa 369/17, *Legalis*). Jakkolwiek wyróżnienie czterech przesłanek wydaje się bardziej operatywne, umożliwia bowiem dokładniejszą i bardziej czytelną analizę komentowanej instytucji, o tyle jest to sprawa raczej umowna i tym samym drugorzędna. Najistotniejsze jest bez wątpienia to, co się pod tymi przesłankami będzie dokładnie rozumiało. Niekiedy również neguje się konieczność wystąpienia jednej lub kilku z nich, przede wszystkim zubożenia (tak zwłaszcza P. Księżak, w: *Osajda, Komentarz KC, t. II, 2017, s. 287 i n., szczegółowa krytyka Nb 9*). Zgodnie z dominującym stanowiskiem powoda obciąża ciężar dowodu w zakresie jego zubożenia, wzbogacenia pozwanego i związku między zubożeniem a wzbogaceniem (*Komentarz do art. 405 KC Tom II. Komentarz., red. prof. dr hab. Maciej Gutowski, Warszawa 2019*). Co do powyższych kwestii wypowiadały się również Sądy: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, I Wydział Cywilny z dnia 17 czerwca 2015 r., I ACa 1781/14 „Z przepisu art. 405 KC wynikają cztery ogólne przesłanki powstania roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, tj. wzbogacenie jednego podmiotu, zubożenie drugiego podmiotu, związek pomiędzy wzbogaceniem a zubożeniem oraz brak podstawy prawnej dla wzbogacenia”, Wyrok Sądu Najwyższego, Izba Cywilna z dnia 6 listopada 2015 r., II CSK 870/14 „Istota bezpodstawnego wzbogacenia, uzasadniającego roszczenie o wydanie korzyści w naturze bądź też o zwrot jej wartości, sprowadza się do uzyskania przez osobę wzbogaconą kosztem osoby zubożonej korzyści majątkowej bez podstawy prawnej (art. 405 KC.). Bezpodstawne wzbogacenie w rozumieniu art. 405 KC zachodzi wtedy, gdy w rezultacie określonej sytuacji następuje wzbogacenie jednej osoby kosztem innej osoby, czyli gdy zachodzi wzajemna zależność pomiędzy uzyskaniem korzyści majątkowej przez wzbogaconego a uszczerbkiem majątkowym doznany przez zubożonego. Sytuacja, w której dochodzi do wzbogacenia, może polegać na jednej czynności faktycznej lub prawnej, ale może się na nią składać kilka wzajemnie ze sobą powiązanych czynności dokonanych przez zubożonego, wzbogaconego lub przez osoby trzecie. Dalszą przesłanką roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest wykazanie, że osoba wzbogacona uzyskała korzyść majątkową kosztem innej osoby bez podstawy prawnej”. W ocenie Sądu, powód, przede wszystkim, nie udowodnił tego, aby faktycznie doszło do sfalszowania jego podpisu na poleceniu przelewu. Poza własnym twierdzeniem powód nie zaoferował żadnych środków dowodowych na wykazanie tej okoliczności. Zwłaszcza powód nie złożył wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny grafologii, który mogły tę kwestię wyjaśnić ponad wszelkie wątpliwości. O braku uprawdopodobnienia tej okoliczności Sąd wskazywał już w uzasadnieniu postanowienia z dnia 7 października 2016 r. oddalającego wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Z załączonych do pozwu i dalszych pism procesowych powoda dokumentów, jak również z pozostałych zgromadzonych dowodów nie wynika, że R. Ś. (1), jako osoba prowadząca (...) pod firmą (...) na skutek polecenia przelewu z 25 sierpnia 2008 r. przekazał pozwanej środki pieniężne w wysokości 17.650.000 zł, zgromadzone na rachunku prowadzonym przez (...) dla spółki (...). Ze zgromadzonych dowodów wynikać może co najwyżej, że firma rozliczeniowa (...) prowadziła dla spółki (...) rachunek nr (...), a także subkonto o nr (...) i dokonywała rozliczeń dla (...). Nadal brak jest jednak materiału dowodowego który potwierdzałby, że przelew ten dokonany został bez podstawy prawnej, na skutek polecenia przelewu wypełnionego przez R. Ś. (1). w dalszym ciągu powód nie przedstawił dowodu bezpośrednio wskazującego na fakt, że w istocie kwota 17.650.000 zł z jego rachunku wpłynęła na rachunek pozwanego o numerze (...) o

którym mowa w pozwie. Jednocześnie, pozwany do odpowiedzi na pozew załączył wyciąg z tego rachunku bankowego wystawiony przez (...) Bank (...) S.A. za okres od 29 lipca 2008 r. do 1 września 2008 r. z którego wynika, że taka kwota nie wpłynęła na ten rachunek. Kwota taka, jak już zostało wskazane w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 grudnia 2016 r., I Acz 2340/16 wpłynęła natomiast na rachunek nr (...), brak jest jednak jakiegokolwiek jej powiązania ze środkami przelanymi z rachunku nr (...) prowadzonego dla spółki (...), a tym samym, że stanowiła ona świadczenie nienależne, z którego obowiązkiem zwrotu pozwana powinna się liczyć.

Po drugie powód nie wykazał również tego, aby umowa pomiędzy (...), a pozwaną miała charakter czynności pozornej. Poza swoim głębokim przekonaniem, iż sytuacja taka miała miejsce, powód nie zaoferował na tę okoliczność żadnych dowodów. Z drugiej zaś strony pozwana wykazała, że na podstawie umowy inwestycyjnej oraz umowy pożyczki jako pożyczkobiorcy przysługiwało pozwanej roszczenie do (...) o wypłatę pożyczki w wysokości 17 650 000 zł. A zatem pozwana otrzymała wskazaną kwotę pieniężną posiadając do niej tytuł prawny, przy czym kwota pożyczki została przekazana przez (...) za pośrednictwem (...). Z samego faktu, że spółka (...), w imieniu której miał działać R. Ś. (1) udzieliła kwoty pożyczki w tej samej wysokości i w tej samej dacie co wysokość i data rzekomego bezprawnego przelewu z rachunku (...) Company, nie może stanowić podstawy do uznania, że przelew został w istocie zrealizowany ze środków (...) Company. Taki wniosek nie znajduje wystarczających podstaw w świetle zasad logicznego rozumowania. Sama zbieżność dat i wysokości środków nie stanowi wystarczającego uprawdopodobnienia przestępnego wyprowadzenia środków powoda. Ponadto, jak wskazała pozwana w odpowiedzi na pozew, i co wynika także z wyciągu z rachunku bankowego pozwanej, przelew od spółki (...) w rzeczywistości został zrealizowany, zatem podmiotem wpłacającym sporną kwotę na konto pozwanej był ten podmiot, nie zaś (...) Company.

Ponadto nawet gdyby uznać, że doszło po stronie powoda do zubożenia spowodowanego przestępczym działaniem R. Ś. (1) Sąd wskazuje, że powód skierował swoje żądanie do niewłaściwego podmiotu. W toku postępowania powód podnosił, iż został oszukany przez R. Ś. (1) i że to on dokonał sfałszowania podpisu powoda na przelewie. Jednocześnie powód wskazał, iż nie dochodził zwrotu zagarniętych pieniędzy od samego R. Ś. (1), bowiem procesy sądowe w Stanach Zjednoczonych, i obsługa prawa z nimi związana, są bardzo kosztowne. Zamiast zatem skierować swoje żądanie do osoby, która, jak twierdzi powód, okradła go, powód uznał, że będzie prościej i szybciej wystąpić z pozwem przeciwko pozwanej spółce, z którą również R. Ś. (1) zawierał różnego rodzaju umowy. Powód uznał, iż pozwana spółka jest bardziej dostępna, ma siedzibę na terenie Polski, natomiast koszty prowadzenia postępowania w Polsce nie są tak wysokie jak w Stanach Zjednoczonych. Zdaniem Sądu taki sposób rozumowania jest nieuprawniony. Powód nie może bowiem dokonywać wyboru podmiotu od którego będzie dochodził swoich roszczeń, tylko dlatego, że jest mu łatwiej wyegzekwować od niego utracone środki pieniężne. W ocenie Sądu, gdyby nawet istniały zażyłe relacje między Spółka (...) a R. Ś. (1), a także między S. K., a pozwaną Spółką i były prowadzone interesy, to nie jest to wystarczający argument do tego, aby skierować swoje roszczenie przeciwko Spółce (...), tylko dlatego, iż powód dostrzega trudności dochodzenia bezpośrednio swoich roszczeń od R. Ś. (1), czyli osoby która miała dokonać zaboru środków należących do strony powodowej. Takie postępowanie oznaczałoby, że dopuszczalne jest pozywanie kontrahentów dłużników tylko dlatego, iż są oni wypłacalni i bardziej dostępni niż dłużnik. Jednocześnie Sąd wskazuje, że powód jest osobą prowadzącą szereg interesów na całym świecie. Inwestując znaczne sumy pieniężne poza granicami Polski, w tym w Stanach Zjednoczonych, musi być, jako profesjonalista, przygotowany na ewentualne spory i ich rozwiązywanie przez sądy tychże krajów. Argumentacja powoda, że koszty dochodzenia roszczeń w Stanach Zjednoczonych są bardzo wysokie nie może spotkać się z akceptacją Sądu.

Ubocznie jedynie wskazać należy, że zarzut strony pozwanej w przedmiocie przedawnienia roszczenia powoda, okazał się bezzasadny. Zgodnie z art. 118 KC, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe

oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Należy zauważyć, iż w momencie wnoszenia powództwa ogólny termin przedawnienia wynosił lat 10 i w niniejszej sprawie taki też termin należało uznać za właściwy. Natomiast zarzut strony pozwanej, jakoby do roszczeń powoda (jako związanych z prowadzona przez niego działalnością gospodarczą) znajdował zastosowanie 3 – letni termin przedawnienia należało uznać za chybiony. Powód w niniejszym postępowaniu występował jako osoba fizyczna, a nie jako podmiot gospodarczy, dlatego też z tego względu należy za termin przedawnienia w niniejszej sprawie, uznać termin 10-letni. Bieg terminu przedawnienia w niniejszej sprawie rozpoczął swój bieg w dniu następującym po dniu zaksięgowania na rachunku bankowym pozwanej środków przelanych z konta NDV, to jest w dniu 26 sierpnia 2008 r. Zatem roszczenie powoda uległoby przedawnieniu w dniu 26 sierpnia 2018 r. Pozew zaś został wytoczony w dniu 4 sierpnia 2016 r., zatem przed upływem 10 letniego terminu przedawnienia.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu, całokształt okoliczności ujawnionych w niniejszej sprawie pozwala postawić zarzut powodowi, iż po pierwsze nie wykazał istnienia przesłanek wskazanych w art. 405 KC, które determinują uznanie za zasadne zastosowania tego przepisu i stwierdzenie bezpodstawnego wzbogacenia po stronie pozwanego, a po drugie skierował swoje roszczenie do niewłaściwego podmiotu.

Z tego względu Sąd uznał, że powództwo zasługuje na oddalenie.

Mając na uwadze wynik postępowania Sąd, na podstawie art. 98 § 1 i 3 KPC w zw. z art. 99 KPC, a także § 2 ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, w brzmieniu sprzed 3 października 2016 r., kosztami postępowania obciążył w całości powoda i z tego tytułu zasądził od powoda na rzecz pozwanej Spółki kwotę 14 417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 7 712,10 zł tytułem zwrotu wydatków na tłumaczenia przysięgłe wykonane przez pozwaną. Nadto, zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 117,27 zł tytułem zwrotu wydatków.

SSO Maria Prusinowska